

УДК 711.522.3:72,012.8,016.4(477):684.65(045)

Гнатюк Л. Р.,
к.арх., доцент,
Музиченко О.А.,
Національний Авіаційний Університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ В ОЗДОБЛЕННІ ОФІСУ

Анотація: в статті окреслені сучасні тенденції та особливості дизайну офісу в українському національному стилі. Розглянуто найпоширеніші типи українського офісу. Наведені приклади стилізації окремих елементів в офісі, та оздоблення орнаментом і петриківським розписом, що формувалися впродовж багатьох століть і стали невід'ємною частиною українського стилю.

Ключові слова: дизайн, офісне приміщення, сучасні тенденції, орнамент, петриківський розпис.

Постановка проблеми. Улюблений стиль українських бізнесменів класичний, іноді розбавлений новими дизайнерськими вишукуваннями. Офіс по-українськи ґрунтовний, дорого обставлений, розкішний, іноді надмірно. Обстановка масивна, солідна. Але це не заважає йому залишатися ергономічним. Стіни часто прикрашають картинами, столи і тумби – аксесуарами [7].

Україна - країна усталених звичок і консерватизму. І не так легко переймає нововведення. Тому стиль *Open Space* повною мірою використовується лише в редакціях газет і журналів. Інші компанії воліють оформляти робочі місця згідно давно усталеної традиційної кабінетної системи. Кабінетна система в її класичному вираженні прийшла ще з радянських часів, і досі є найбільш популярною на пострадянському просторі. Довгі коридори з рядом дверей, за якими розташовуються відділи, які в свою чергу мають окреме приміщення для керівників і начальників. Ієрархія суворо підтримується - є начальник і рядові співробітники. Дотримання ієрархії в повній мірі відбивається на організації простору офісу - кабінет начальника досить просторий і не в приклад краще оформлений.

Офісні приміщення столиці дещо відрізняються від інших міст. Керівники столичних компаній прагнуть не відставати від сучасності, і віддають перевагу європейському підходу в інтер'єрі офісу. Простір офісу досить просторе, світле, не вміщує зайвих предметів, обстановка легка і мобільна, меблі багатофункціональні, вітається велика кількість металу і скла. Перегородки невисокі, знову ж таки для створення спільності в колективі, і формування особистого простору для кожного окремого співробітника.

Фахівці інтер'єрів вважають, що незабаром пострадянський простір звільниться від кабінетної системи. Вже зараз компанії, що швидко розвиваються і мають значний потенціал, намагаються формувати свої офіси саме відкритим способом інтер'єру, що дозволяє більш функціонально використовувати площу приміщення, а також шляхом легкої конфігурації і перебудови. Таким чином, визначення форм поєднання традиційного українського офісу із пострадянською спадщиною та сучасними світовими тенденціями дизайну офісних приміщень є актуальною задачею.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання про прийоми використання українського орнаменту в сучасному інтер'єрі, розкривають Кузнецова І.О., Лобода О.В в статті «Прийоми використання українського орнаменту в сучасному інтер'єрі» [5]. Ці автори розглянули питання способів і прийомів використання українського орнаменту в сучасному дизайні інтер'єру.

Нікішенко Ю.І розглянула орнамент, як джерело дослідження етнічної культури України (на матеріалах ХІХ – початку ХХ ст. [6]. Розглянуто питання національного у контексті українських об'єктів дизайну, декоративно - прикладного і образотворчого мистецтва і архітектура.

Проте особливості використання українського орнаменту у приміщеннях офісного типу досліджено недостатньо.

Формулювання цілей статті: Ціллю статті є розкриття особливостей дизайну офісу в українському національному стилі. Стилзації окремих елементів в офісі, та використання орнаменту і петриківського розпису, що складалися впродовж століть, для створення сучасної ділової атмосфери.

Основна частина. Україна - країна, яка володіє багатою культурною спадщиною. Її традиції і національні особливості в пошані не тільки в українців, але й у інших народів. Дуже часто можна зустріти в європейських країнах інтер'єри в українському стилі. Більше того в 2013 році «ЮНЕСКО ухвалила рішення про внесення Петриківського розпису до списку нематеріальної культурної спадщини людства. Окремі автори стверджують, що Петриківка це національний бренд України. Приміщення в українському стилі надзвичайно затишні. Від них віє теплом і гостинністю. Основні кольори, які переважають в українському дизайні - це бежевий і білий. Вони ефектно виглядають у поєднанні з жовтими, зеленими, червоними, чорними і синіми відтінками, використовуваними в обробці і елементах декору [3].

Для офісу, виконаного в українському стилі, доречно застосовувати елементи національного орнаменту. Досить гармонійно може виглядати орнамент на перегородках, стінах, меблях (рис. 1, 6). та навіть на освітлювальних приладах. В якості освітлювальних приладів можна використовувати різні свічники, старовинні лампади або плафони у формі квітів, наприклад, волошок або соняшників.

Рис.1. Оздоблення стільців українським орнаментом

Створити в українському офісі домашній затишок допоможуть яскраві текстильні вироби, на яких вишиті етнічні узори. Це можуть бути скатерті,

подушки на диванах, завіски. Оригінально виглядають світильники у вигляді гарбузів, часнику чи просто лійки (рис. 2, 3, 4).

Українське народне мистецтво унікальне у своєму різноманітті. Кожен регіон, кожна область має власний, пізнаваний декоративний вигляд. Серед інших - неповторний стиль петриківського розпису. Сьогодні цей вид декоративно-прикладного мистецтва відносять до числа пам'яток нематеріальної спадщини України, він перетворився на впізнаваний бренд, який представляє нашу країну світу.

Рис.2. Світильники з художнім образом гарбузів. Виставка "Design living tendency" 2014р.

Рис.3. Торшер. Виставка "Design living tendency" 2014р

Рис.4. Світильник «Garlic» дизайнер А.Населевец

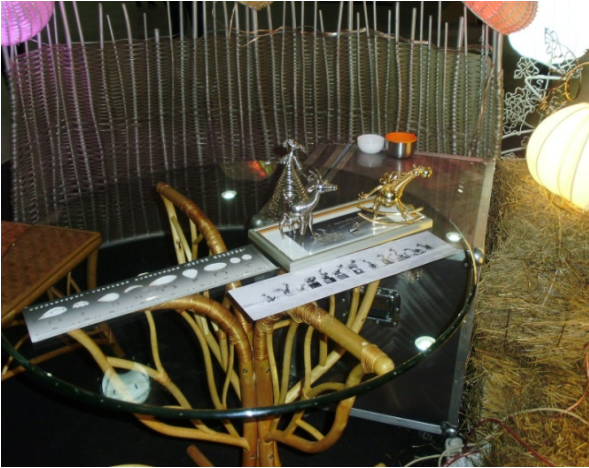

Рис. 5. Оформлення перегородок

Рис. 6. Застосування орнаменту на офісних меблях

Рис. 7. Оздоблення стін орнаментом та візерунками

Рис. 8. Використання петриківського розпису на стелях та перегородках

Стіни можна оформити художнім розписом (рис. 7). Дуже вишукано на поверхнях виглядають барвисті зображення національних орнаментів візерунків, птахів та квітів.

Колоритну ноту що до оформлення стін та стелі також може додати петриківський розпис (рис. 8).

Петриківський розпис починався у вигляді стінопису та декору речей хатнього вжитку. Із покоління в покоління передавалися традиції розпису, самобутнього, переважно рослинного орнаменту, який щодалі все більш удосконалювався.

Петриківський орнамент насамперед характеризувався, і зараз характеризується як рослинний, переважно квітковий. Він ґрунтується на уважному вивченні реальних форм місцевої флори та створенні на цій основі дивовижних, не існуючих в природі форм квітів (рис. 9). Звичайно зараз петриківчани у свої витвори додають дивовижних птахів, а іноді й тварин. Широке застосування у петриківському розписі мають мотиви садових і лугових квітів та ягід калини, полуниці і винограду. Характерним для петриківського орнаменту є зображення акантового листа, бутонів та перистого ажурного листа [2].

Навіть такі дрібнички, як чашки чи стакани виконані в українському стилі, можуть справити незабутні, теплі враження про офіс (рис.11). Так, орнамент та петриківський розпис вишукано виглядатимуть на офісних меблях,

перегородках, стінах, та стелі. Але бажано, щоб орнамент та розпис були акцентом в інтер'єрі, і підкреслювали національний стиль.

Рис. 9. Варіанти зображення петриківського розпису

Рис. 10. Оздоблення інтер'єру вишитою картиню

Рис. 11. Оздоблення посуду петриківським розписом

Висновки. Визначено можливість та важливість використання національного стилю в дизайні інтер'єрів офісних приміщень, зокрема, місця та форми використання національного орнаменту. Оздоблення не має бути багато, щоб не відволікати працівників, так як офіс все ж таки місце де працюють. Тому кабінетний стиль можна підтримати, використовуючи м'які, неагресивні тони, що гармоніюватимуть із загальним дизайном приміщення.

Перспективи подальших досліджень. Необхідно розглянути вплив елементів, геометричних структур та кольорів національних орнаментів та розписів на стан людини в умовах інтер'єру офісів.

Література

1. Українська вишивка «хрестиком» на сучасних меблях від київської студії Shimma. [Електронний ресурс] / Shnick, 2012.– режим доступу: <http://shnick.com.ua/archives/20332> – дата: 10.10.2014. – заголовок з екрану.
2. Лозко Г. С. Українське народознавство. — Тернопіль: Мандрівець, 2011. — 512с. — С.458
3. Ілюстрована енциклопедія українського народу. Звичаї. Свята. Традиції. Укладач Сметана І. І. — Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012
4. Кузнецова І. О. Моделювання візуального сприйняття об'єктів дизайну, декоративно-прикладного і образотворчого мистецтва: Дис. д-ра мистецтвознавства: 05.01.03. /КНУБА. - К., 2006. – 415 с.
5. Соколюк Л.Д. Формоутворення та естетичне сприйняття в українському народному мистецтві // Вісник ХДАДМ. — Харків.: ХДАДМ
6. Кузнецова І.О., Лобода О.В. Засоби створення сучасного національного українського інтер'єру / Вісник ХДАДМ. – Х.:ХДАДМ, 2012. – №5 - С.62 – 65
7. Нікішенко Ю.І «Орнамент, як джерело дослідження етнічної культури України» (на матеріалах ХІХ – початку ХХ ст.
8. Оформление интерьера современного офиса. [Электронный ресурс] / Солсбері. Київ, 2014. – режим доступу: <http://www.design-interiors.com.ua/articles6.php>– дата доступу: 10.10.2014. – заголовок з екрану.

Анотація:

Гнатюк Л.Р., Музиченко О.А. Особенности использования украинского орнамента в оформлении офиса. В статье рассмотрены современные тенденции и особенности дизайна офиса в украинском национальном стиле. Рассмотрены наиболее распространенные типы украинского офиса. Приведены примеры стилизации отдельных элементов в офисе, и отделка орнаментом и петриковской росписью, которые формировались на протяжении многих веков и стали неотъемлемой частью украинского стиля.

Ключевые слова: дизайн, офисное помещение, современные тенденции, орнамент, петриковская роспись.

Abstract

Hnatiuk L.R., Muzychenko O.A., Features of use of Ukrainian ornament in office decoration. The article considers the modern trends and design features of office in the Ukrainian national style. The most common types of Ukrainian office. Examples of styling individual items in the office, and finish ornament and petrykivka painting that evolved over many centuries and have become an integral part of the Ukrainian style.

Key words: design, office space, modern trends, ornament, Petrikov painting.